

INDRE ØSTFOLD
KOMMUNE
- på korset

Årsplan 2026

Blomsterenga barnehage

Om barnehagen

Blomsterenga barnehage eies av Indre Østfold kommune og holder til i Roselundveien i Spydeberg med 6 avdelinger for barn fra 1- 6 år.

Blomsterenga barnehage er opptatt av sitt samfunnsmandat. Vi er derfor en godkjent lærebedrift for lærlinger i barne- og ungdomsarbeiderfaget. I tillegg har vi samarbeid med Askim videregående skole hvor elever fra VG1 og VG2 som studerer barne- og ungdomsarbeiderfaget har praksis hos oss.

I Indre Østfold kommune har vi et tverrfaglig samarbeid med barnevernet, helsestasjon, Pedagogisk Psykologisk Tjeneste (PPT), Barne- og ungdomspsykiatri (BUP), og Fysio/ergo- terapiavdelingen.

Link til hjemmesiden: [Blomsterenga barnehage - Indre Østfold kommune](#)

Kontaktinformasjon

Blomsterenga barnehage	Telefonnummer
Enhetsleder	943 00 290
Avdelingsleder	984 79 420
Hvitveisen	477 98 676
Smørblomsten	474 79 172
Fiolen	474 79 171
Firkløveren	474 79 173
Blåklokka	474 72 183
Gullstjerna	474 79 170

Hvorfor årsplan

Årsplanen er et arbeidsredskap for barnehagepersonalet og dokumenterer barnehagens valg og begrunnelser. Årsplanen skal vise hvordan barnehagen vil arbeide for å omsette rammeplanens formål og innhold og barnehageeierens lokale tilpasninger til pedagogisk praksis.

Årsplanen bygger på Lov om barnehager med forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver, økonomi - og handlingsplan for Indre Østfold kommune, og handlingsplan mot mobbing og krenkelser i barnehage og skole – Plan for overgang hjem, barnehage, SFO og skole – Plan for bærekraftig utvikling i Indre Østfold.

Evaluerings av barnehageåret 2024/2025

Barnehagen skal jevnlig vurdere det pedagogiske arbeidet. Det betyr at det pedagogiske arbeidet skal beskrives, analyseres og fortolkes ut fra barnehagens planer, barnehageloven og rammeplanen.

Vi evaluerer planene våre fortløpende og endrer planer og rutiner når det er behov for det. Vi ser at det er viktig for samarbeidet at vi hele tiden har en dialog om det praktiske så vel som det pedagogiske. Det tar tid å bli kjent. og vi opplever at vi hele tiden er i endring. Rutiner som fungerer bra på høsten fungerer ikke nødvendigvis like godt i løpet av året.

Personalet har vært opptatt av å ta med seg de gode erfaringene vi har fått gjennom dette barnehageåret. Vi som barnehage har vært opptatt av lek i mindre grupper er bra for alle barn. Det er godt for barn å få leke i mindre grupper over tid og gjennom hele dagen. Vi som barnehage har vært spesielt opptatt av relasjonene mellom barna og personalet, og ansvaret vi har i det å skape gode relasjoner. Vi er en barnehage der personalet kontinuerlig reflekterer over egen praksis. Vi følger årsplanen og progresjonsplanen og de målene vi som barnehage satte for barnehageåret 2024-25.

Verdisyn, visjon og mål

Barnehagen skal ivareta barnas behov for omsorg og lek samt fremme læring og dannelse. Barnehagens innhold skal være allsidig, variert og tilpasset det enkelte barn. Barnets beste skal alltid være et overordnet mål. Årsplanen skal beskrive hvordan vi skal oppfylle Rammeplanen, og hvordan vi skal nå målene for Indre Østfold kommune sine barnehager. Grunnleggende verdier for å nå målet er raushet, tillit, mot og likeverd. Vårt mål er å sørge for at barn opplever inkluderende fellesskap som fremmer helse, trygghet, trivsel og læring. Vi skal sørge for at barn og familier som trenger ekstra bistand får dette så tidlig som mulig, slik at de blir i stand til å mestre livet mest mulig på egenhånd.

INDRE ØSTFOLD
KOMMUNE
- på korset

Visjon:

- ☆ Jeg har tro på deg.
- ☆ Jeg har tid til deg.
- ☆ Sammen skaper vi mulighetene.

Oppvekst

- den viktigste veksten

Jeg har
tro på deg

Jeg har
tid til deg

Sammen skaper
vi muligheter

For Indre Østfold kommunes barnehager betyr dette:

Vårt verdisyn er at alle mennesker er unike og forskjellige. Vi fremmer begreper som raushet, tillit, mot og likeverd. Vår grunnholdning er at alle mennesker er likeverdige. Barndommen har egenverdi og barnehagen skal ha en helhetlig tilnærming til barns utvikling. Barnehagens samfunnsmandat er i samarbeid og forståelse med hjemmet, å ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling. Lek, omsorg, læring og dannelse skal ses i sammenheng. (*Rammeplanen, s.7*)

Vårt barnesyn bærer preg av at vi tror på det kompetente barnet. Vi har tro på barnet, vi har tid til barnet og sammen med barnet skaper vi mulighetene. Barn har en iboende kraft til å utforske verden og er aktive deltagende aktører i sitt eget liv. Vi ser på barnet som subjekt, hvor hvert barn er særegent og unikt. Barndommen er et værested, noe som skjer her og nå. Den er ikke et venterom på vei til det voksne livet. Personale i Blomsterenga barnehage skal møte barn som subjekt, dette innebærer blant annet å anerkjenne hvert enkelt barns rettigheter i forhold til dets egen opplevelsesverden. Det betyr også at vi skal møte hvert enkelt barn som et individ som kan som kan forholde seg til seg selv med rettigheter i forhold til egne tanker og følelser. Vi skal skape verdighet i kommunikasjonen mellom barn og voksne og være bevisste det asymmetriske forholdet som er mellom barn og voksne.

Vårt læringssyn er preget av et sosiokulturelt syn hvor vi tror barn lærer best gjennom interaksjon og samhandling med omgivelsene. Barna lærer gjennom å bruke kroppen og alle sansene sine, og læring skjer i alle typer aktiviteter og samspill. Barn skal få være i et anerkjennende miljø i barnehagen der de får lov til å være nysgjerrige, søke ny kunnskap og tenke selv. De skal kunne stille spørsmål og tørre å si ifra på vegne av seg selv eller andre.

Evnen til å utvikle god tenking krever at barn får motstand, gjerne i samtaler slik at de igjen lærer å gi motstand. De må få utfordringer til å utvikle ny kunnskap og erfaringer som gjør at de kan forstå nye sammenhenger. Det krever voksne med fagkompetanse, som er tilstedeværende og gode samtalepartnere, som lytter og stiller gode spørsmål. I vår barnehage skal barn ha dager med samspill, lek og utforsking sammen med andre barn og voksne. Voksne skal være med på å danne grunnlaget for at barn bygger en god selvfølelse. Barn skal tenke om seg selv «jeg er viktig, og andre tar meg på alvor». «Jeg er viktig i fellesskapet, jeg får mulighet til å bidra».

Det fysiske miljøet, organisering av dagen, og aktiviteter i barnehagen har betydning for hva og hvordan barn lærer. Kunnskap er ikke noe som overføres, men som skapes gjennom dialog og fortolkning. Hva barnet lærer avhenger av personalets evne til å møte barna der de er. Personalet tar utgangspunkt i barns interesser, og ser på barn som aktive medskapere av kunnskap.

Hovedsatsning dette året

Dette året satser Blomsterenga barnehage på språk og lek i barnehagen. Dette er viktige områder for barns utvikling, og de henger tett sammen med rammeplanens føringer.

Språk er nøkkelen til lek, læring og sosialt samspill. I vår barnehage skal alle barn oppleve et rikt og variert språkmiljø som fremmer kommunikasjon, nysgjerrighet og mestring.

Et godt språkmiljø i barnehagen er avgjørende for å fremme barnas utvikling og forebygge senere utfordringer. Vi vil arbeide systematisk med språkstimulering gjennom hele barnehagehverdagen, med utgangspunkt i rammeplanens føringer og barnehagens verdigrunnlag. Vi skal starte opp med «Bravo-leken» som er en lek som stimulerer barns språkutvikling gjennom å utforske lyder, bokstaver og ord i kombinasjon med sanseerfaringer og fysisk aktivitet.

I tillegg til «Bravo-leken» skal vi legge vekt på tidlig og systematisk språkstimulering gjennom lek, samtaler, høytlesning og utforskende aktiviteter. Vi skal ha en inkluderende praksis der alle barn skal få muligheter til å uttrykke seg og bli forstått, uavhengig av språklig bakgrunn. Personalet er bevisste språkmodeller som skaper gode dialoger i hverdagen. Vi ønsker å samarbeide med foresatte slik at vi sammen styrker barnets språkutvikling både hjemme og i barnehagen. Målet er at hvert enkelt barn skal utvikle et godt grunnlag for kommunikasjon, identitet og videre læring.

Språk og lek henger sammen

Språk er grunnlaget for kommunikasjon, læring og sosial deltagelse. Barnehagen skal styrke barns språkutvikling og sosiale kompetanse gjennom lek, samt skape et inkluderende og stimulerende språkmiljø i barnehagen. Foreldrene er viktige samarbeidspartnere i barnets språkutvikling, og vi legger til rette for dialog og gir råd om hvordan språket kan styrkes hjemme. Lek er barnas viktigste arena for utvikling, utforskning og samspill. Gjennom lek utvikler barn ordforråd, begrepsforståelse og evne til å uttrykke seg. Vårt mål er å styrke barns språkutvikling gjennom varierte aktiviteter hvor vi skaper ulike lekemiljøer som stimulerer til kommunikasjon og samspill. Vi vil også sikre tidlig innsats for barn med behov for ekstra språkstøtte.

Dette betyr det for oss og slik jobber vi:

- ☆ Personalet skal bruke et rikt og variert ordforråd, og tilpasse språket til barnas nivå.
- ☆ Vi skal utvide barnas ytringer og ordsette praksis ("Ja, du har en rød bil! Den kjører fort!").
- ☆ Vi skal tilrettelegge for rollelek, konstruksjonslek og språklek hvor vi skaper lekemiljøer som inviterer til dialog og samarbeid for barna.
- ☆ Vi har rollelek krokar (butikk, kjøkken og verksted) for å stimulere til dialog.

- ☆ Språkstimulering er en naturlig del av all aktivitet som skjer i barnehagen.
- ☆ Personalet er bevisste på at en trygg og motiverende relasjon mellom barn og voksne er grunnleggende for språkutvikling.
- ☆ Vi leker med rim, regler, sanger og utforsker skriftspråkets symboler (bokstaver) og lek, og vi oppmuntrer barns nysgjerrighet.
- ☆ Vi bruker konkrete og bilder for begrepslæring.
- ☆ Barnehagens arbeid skal være kunnskapsbasert, reflektert og planlagt, og involvere hele personalet.

Bærekraftig utvikling

I Blomsterenga barnehage ser vi bærekraftig utvikling i sammenheng med hvordan vi alle skal inkluderes i, og mestre våre liv innenfor en større sammenheng. Barna skal introduseres for en begynnende ansvarsfølelse og omsorg for sine omgivelser. Når vi jobber med bærekraft og livsmestring er det viktig for oss å bruke tid på felles refleksjoner i forhold til egne handlinger og hvordan våre handlinger inngår i en større sammenheng.

Barna skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Bærekraftig utvikling omfatter natur, økonomi og sosiale forhold og er en forutsetning for å ta vare på livet på jorden slik vi kjenner det. Barnehagen har derfor en viktig oppgave i å fremme verdier, holdninger og praksis for mer bærekraftige samfunn. (*Rammeplanen s. 10*)

Vi mener inkluderende lek og læringsmiljø, inngår som et viktig punkt under bærekraftig utvikling, sammen med livsmestring og helse. Det dreier seg om hvordan vi kan fungere sammen på måter der vi hjelper hverandre til å utvikle oss godt sammen.

Barna i Blomsterenga barnehage skal ha det bra med seg selv. Avdelingene har jobbet med å sette ord på barns følelser og følelsesregulering. Barna skal få en begynnende forståelse for hva som gjør dem trist, redd, sint og glad. De skal alltid oppleve voksne som viser og gir omsorg til alle barn.

Dette betyr det for oss og slik jobber vi:

- ☆ Vi går på turer i nærmiljøet.
- ☆ Vi utforsker og benytter naturen og undrer oss over naturens muligheter.
- ☆ Vi inspirerer til bruk av gjenbruksmateriale i kreative aktiviteter og lek.
- ☆ Vi lærer barna å ta vare på tingene våre.

Livsmestring og helse

Barnas psykiske og fysiske helse skal fremmes i barnehagen. Barnehagen skal bidra til barnas trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd og forebygge krenkelser og mobbing. Barnehagen skal være en arena for daglig fysisk aktivitet og samtidig gi rom for hvile. Barnehagen skal bidra til at barna utvikler matglede og sunne helsevaner. (*Rammeplanen s. 11*)

Dette betyr det for oss og slik jobber vi:

- ☆ Vi anerkjenner og er tilstedeværende voksne i barnas møter med ulike følelser.
- ☆ Vi vil bestrebe oss på å ha barna i mindre grupper.
- ☆ Vi vil gi barna gode matvaner.
- ☆ Vi legger til rette for at måltidene skal være en arena for gode samtaler.
- ☆ Vi ser ulikheter som en styrke.

Helsefremmende barnehage

For å gjøre barna gradvis mer kjent med og trygg på seg selv og egen kropp, er det viktig at vi voksne møter barna med følsomhet og respekt. Barna skal møte sunne matvaner i barnehagen og bli inspirert til bevegelse og glede. De skal bli oppmerksomme på sin egen kropp og hva den kan mestre, og hvordan vi kan holde oss trygge.

- ☆ Vi legger til rette for fysisk aktivitet og ro/hvile både ute og inne året rundt.
- ☆ Barna deltar i matlaging. La de bli kjent med matlaging og råvarer gjennom sansene sine.
- ☆ Gi barna gode måltider med ro, samtale og fellesskap.
- ☆ Gi barna mulighet til å være delaktige i rutinesituasjoner. Eks: Dekke, rydde, av og påkledning.
- ☆ Skape gode relasjoner mellom barn-barn og voksen-barn.
- ☆ Allsidige kroppslige erfaringer både inne og ute, slik at barna blir kjent med egen kropp og opplevelser som skaper bevegelsesglede.
- ☆ Gi barna begynnende forståelse for hvordan man kan ta vare på seg selv og egen helse.
- ☆ Sette ord på følelser og opplevelser slik at barna blir kjent med seg selv.
- ☆ Hjelp barna til å ha gode relasjoner med hverandre i barnehagen.

Omsorg

Omsorg er en del av det uformelle samspillet i barnehagen, og forbindes med evne til nærhet, ømhet, varme, godhet, hengivenhet, oppmerksomhet, tålmodighet og innlevelse. Omsorg skal prege alle situasjoner i hverdagslivet og vi ser det som en viktig forutsetning for barns utvikling og læring. Omsorg omfatter at vi viser respekt for barnet og gir barnet støtte. På denne måten kan vi som barnehage tilfredsstille fysiske så vel som psykiske behov. Barn trenger omsorg fra voksne, som viser at de bryr seg og er genuint interessert i barnet, men også fra andre barn som viser at de bryr seg og er genuint interessert i barnet. (Foss og Lillemyr, 2013). Barnehagen har et spesielt ansvar i forhold til trøst. Barnehagen er for mange barn det første møte med samfunnet borte fra hjemmet. Personalet må være tilgjengelige, sensitive, vise empati, trøst og forutsigbarhet. Bare på denne måten kan vi gi barn en trygg base for utforskning og kompensere for den sorgen de fleste barn føler når de begynner i barnehagen.

Rammeplanen understreker at barnehagens ansatte skal utøve omsorg til alle barn. I praksis betyr dette at personalet må være sensitivt og konsentrert til stede og tilpasse sitt samspill til barnet. Profesjonell omsorg innebærer at personalet må være åpent og tilgjengelig, vise empati, respondere, speile og bekrefte barnet i sitt samspill. Barnet er prisgitt den voksne i barnehagen og dens valg av omsorg. Dette medfører et behov for etisk bevissthet i personalets møter med barns omsorgsbehov (Tholin, 2014).

I barnehagen skal alle barna oppleve å bli sett, forstått, respektert og få den hjelp og støtte de har behov for. Barnehagen skal aktivt legge til rette for omsorgsfulle relasjoner mellom barna og personalet og mellom barna, som grunnlag for trivsel, glede og mestring. (*Rammeplanen s. 19*)

I Blomsterenga barnehage vet vi at gode relasjoner er en forutsetning for god læring og utvikling. Det krever at vi ser og forstår hvordan samspill og sammenhenger har betydning for hvordan relasjoner utvikles. De voksne har ansvar for å etablere denne gode relasjonen mellom seg og barna, og samtidig sørge for at alle barn er en del av et fellesskap.

Vi vet at barn lærer av å være sammen, og de lærer av måten de er sammen på. Leken er barnets verktøy for å tilegne seg erfaringer, kunnskaper og ferdigheter. Et lærende barn må være i et lekende fellesskap. Derfor må de voksne legge til rette for at alle barn får delta i lek med jevnaldrende.

Dette betyr det for oss og slik jobber vi:

- ☆ Vi har åpen dialog med foresatte til det enkelte barn.
- ☆ Vi er tilstedeværende voksne med fokus på gode handlinger.
- ☆ Vi ser på barn og voksne som likeverdige og er bevisste på hvordan vi kommuniserer med hverandre.
- ☆ Vi ser og møter hvert enkelt barn som subjekt og tenker at alle barn er like verdifulle uavhengig av kjønn, legning, etnisitet, morsmål og/eller religion.
- ☆ Vi er bevisste på ulike former for omsorg og at barn kan oppleve omsorg ulikt.
- ☆ Vi er lydhøre for barnas ulike uttrykk.

Lek

Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes. Barnehagen skal inspirere til og gi rom for ulike typer lek både ute og inne. Barnehagen skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek, både alene og sammen med andre. (*Rammeplanen s. 20*)

Lek handler innledningsvis i livet om å oppdage den fysiske verdenen, for så gradvis å gå over i rollelek. Gjennom kroppen, språket og ulikt materiale skaper barn sine erfaringer, og gjennom dette blir verden meningsfull for dem. Lek og vennskap bidrar til at barn øver på og utvikler det de allerede kan og vet, dette å vente på tur, øve selvkontroll, samarbeide og kunne delta i et sosialt fellesskap med andre.

Barns lekekultur bygger på barns interaksjon, felles læring og medvirkning. I Blomsterenga barnehage er vi opptatt av at barn lærer sammen og av hverandre. I dette ligger det at barn får muligheter til å utvikle tanker omkring rettigheter, medvirkning og innflytelse.

I Blomsterenga barnehage anser den voksnes rolle i leken som viktig. Personalet i vår barnehage skal være aktive og delta i barns lek. De voksne skal svare på de invitasjoner som barnet kommer med. De skal la barnet styre store deler av leken og skal støtte, oppmuntre og komme med positiv respons på barnas påfunn og fantasi. At voksne tar initiativ til lek, er også viktig. Vi skal invitere barn inn i lek og foreslå ny og variert lek for barnet. Det er de voksnes ansvar å skape gode rammer for lek, skjerme god lek og skape gode og spennende lekemiljøer med innbydende lekematerialer.

Når barn leker, kommer vi sjeldent utenom konflikter. De som leker sammen kan ha ulike meninger, ønsker å gjøre forskjellige ting, tar noe fra hverandre, ødelegger eller misforstår hverandre. Målet i disse situasjonene er å veilede barna til å løse opp i konflikten og komme tilbake til leken som er lystbetont og fylt av glede og indre motivasjon. Samtidig er det viktig at personalet er bevisst i sin rolle i konfliktsituasjoner, tar barna på alvor og møter dem med respekt og anerkjennelse. Å løse konflikter kan være utfordrende, men det ligger mye læring i situasjonen.

At barn lærer seg å håndtere konfliktsituasjoner er en viktig del av leken. De voksne i Blomsterenga barnehage skal være til stede, aktive og deltagende. På den måten kan vi veilede barna og gi dem alternative måter å løse situasjoner på. Å arbeide med barns lek krever tillit og en god relasjon mellom barn og voksne. Barna må oppleve at de voksne ønsker å hjelpe, og det innebærer at vi må lytte til barna. Uten en god og tillitsfull relasjon, vil vi ikke ha mulighet til å være så tett på barna som vi ønsker, og vi vil heller ikke ha mulighet til å veilede der det er behov for det.

Dette betyr det for oss og slik jobber vi:

- ☆ Vi tilrettelegger for ulike typer lek inne og ute, og legger til rette for felles leke opplevelser.
- ☆ Gjennom leken skaper vi rom for utvikling.
- ☆ Barnehagens ulike rom og de ansatte skal inspirere og motivere lekelysten til barna.
- ☆ Vi bruker språket aktivt i leken.
- ☆ Vi tar utgangspunkt i barnas interesser og lar det legge føringer for lek og aktiviteter.
- ☆ Vi ser leken som en av barnas viktigste uttrykksformer.
- ☆ Vi er tilstedeværende, aktive og bevisste voksne.

Læring

I Blomsterenga barnehage vet vi at gode relasjoner er en forutsetning for god læring og utvikling. Det krever at vi ser og forstår hvordan samspill og sammenhenger har betydning for hvordan relasjoner utvikles. De voksne har ansvar for å etablere denne gode relasjonen mellom seg og barna, og samtidig sørge for at alle barn er en del av fellesskapet. Barn lærer av å være sammen, og vi er rollemodeller. Leken er barnets verktøy for å tilegne seg erfaringer, kunnskap og ferdigheter. Et lærende barn må være i et lekende fellesskap. Derfor må de voksne legge til rette for at alle barn får delta i lek med jevnaldrende.

Det er i de uformelle situasjonene, slik som rutinesituasjoner, hverdagsaktiviteter, lek og samspill at den viktigste læringen skjer. Det krever at personalet har et bevisst og reflektert forhold til hva vi ønsker barna skal lære. De formelle situasjonene er planlagt og ledet av personalet. Barna må oppleve det som meningsfylt for å lære. Ved å bruke pedagogisk dokumentasjon vil barns egne interesser og spørsmål danne grunnlag for læringsprosesser og temaer i barnehagen. Vi må gi nye impulser og nye erfaringer slik at vi følger opp og utvider det barna allerede er opptatt av. Progresjonen gir barna mulighet til å oppdage nye lag i tematikken. Barna lærer gjennom å bruke alle sansene, og skal være delaktige i hele prosessen. Det vi gjør og produserer i barnehagen skal det være barna som gjør selv fra planlegging til sluttresultat. De voksne må være en støttespiller som setter ord på det som skjer og veileder barna til å tenke over egne tenkemåter. På denne måten kan barna bli bevisst hvordan de selv lærer. I barnehagen skal barna oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske, lære og mestre. Barnehagen skal bidra til læringsfellesskap der barna skal få bidra i egen og andres læring. (*Rammeplanen s. 22*)

Dette betyr det for oss og slik jobber vi:

- ☆ Vi er bevisste lekens egenverdi.
- ☆ Vi lytter, er engasjerte, nysgjerrige og setter i gang gode læringsprosesser ut ifra barnas medvirkning, tanker og kompetanse.
- ☆ Vi undrer oss sammen med barna, og fanger opp deres nysgjerrighet.
- ☆ For de eldste barna har vi førskoleklubb og har et begynnende samarbeid med skole.

Vennskap og fellesskap

I barnehagen skal alle barn kunne erfare å være betydningsfulle for fellesskapet og å være i positivt samspill med barn og voksne. Barnehagen skal aktivt legge til rette for utvikling av vennskap og sosialt fellesskap. (*Rammeplanen s. 22 og 23*)

Alle barn deltar på alt som skjer på sin avdeling gjennom barnehagedagen, med likeverdig forventninger og tilrettelegging for aktiv deltagelse. Hvert enkelt barn skal tydelig verdsettes for sin personlighet, væremåte og meninger. Vi skal være med å fremheve hvert enkelt barn og samtidig hjelpe barn å se hverandre. Vi skal møte hvert enkelt barn på ulike følelser som glede, sinne, sorg, engstelse, begeistring og forundring. Alle følelser er viktige og må anerkjennes og vises oppmerksomhet.

Vi som barnehage skal organisere barnehagedagen så ulike barn får leke sammen i mindre og større grupper. I alle de daglige rutinene på avdeling som måltid, håndvask, rydding til lek og aktiviteter, skal vi etterstrebe og gjennomføre dette i mindre grupper med fokus på fellesskap og tilhørighet. Slik vil barn få mulighet til å se hverandre og knytte kontakter som innbyr til lek med tull og tøys og imitasjon. Delt glede gir stolthet og mestring, og inspirerer til videre lek.

Dette betyr det for oss og slik jobber vi:

- ☆ Vi er opptatt av felles opplevelser som legger til rette for vennskap.
- ☆ Vi bidrar til at hvert enkelt barn kan føle seg betydningsfull i fellesskapet og gjør barn attraktive overfor hverandre ved å trekke frem enkeltbarns kompetanse.
- ☆ Vi jobber aktivt for å forebygge og stoppe diskriminering, utestenging, mobbing og samspill som utvikler seg uheldig. Vi jobber med sosial kompetanse i alle hverdagssituasjoner.

Kommunikasjon og språk

Kommunikasjon er en sentral del av hverdagen, og vi har alle behov for å uttrykke oss i samspill med andre. Å kunne delta i samspill med andre fordrer kommunikasjon. Dette handler om å forstå hva andre ønsker, og å kunne formidle egne ønsker.

Den tidlige utviklingen innenfor talespråket danner grunnlaget for barnets mestring innenfor sosiale samspill, hverdagssituasjoner og etter hvert også mestring av skriftspråk. Det er store individuelle forskjeller i barns språkutvikling. Kompetanse innenfor barns språktilegnelse hos de ansatte i barnehagen er derfor en forutsetning for at hvert enkelt barn skal få god støtte i barnehagen (Utdanningsdirektoratet, 2017).

Stortingsmelding 24 "Fremtidens barnehage" snakker om barnets språklige og kommunikative kompetanse som er viktig for å ha mulighet til å aktivt delta i fellesskapet og for barnets videre muligheter i fremtiden (Kunnskapsdepartementet, 2012-2013). Barnehagen er forpliktet til å følge opp barn som trenger ekstra tilrettelegging og støtte innenfor språket. Det er viktig at personalet er bevisste å ikke la barn velge bort aktiviteter som krever språklig samhandling med andre barn, og på den måten miste mye verdifull språklig aktivitet i hverdagen.

Målet i arbeidet med barn i deres språkutvikling vil være å hele tiden hjelpe barnet til å stadig utvikle sitt språk, og at man kontinuerlig legger til rette for at barnet skal kunne være deltagende og aktivt med i hverdagen og i dagliglivet generelt (Høigård, Mjør & Hoel, 2009).

I Blomsterenga barnehage har vi fokus på å sette ord på hva som skjer i ulike situasjoner både i rutinesituasjoner og i hverdagssamtalene. De voksne i vår barnehage skal være gode språklige forbilder og vi snakker med barna på deres nivå. Dette innebærer at vi setter oss ned på deres høyde og snakker med innlevelse, mimikk, varme og tålmodighet. For at barn skal få glede av å bruke språket sitt, må de voksne vise barna respekt i deres henvendelser. Barna skal oppleve det som meningsfullt å kunne ytre sine ønsker, tanker og ideer. Vi må ta deres uttalelser på alvor, og undre oss sammen med barna, vi må stille oppfølgingsspørsmål og være oppriktige, interesserte og nysgjerrige på hva barna forteller oss.

Vi har en barnehage for alle, også når det kommer til språk og kommunikasjon. Språk er hjørnesteinen til sosialt samspill. De voksne skal anerkjenne barnas språk, ikke bare talespråk, men også kroppsspråk, mimikk, bruk av ASK-symboler og håndtegn. Barnehageloven § 19 sier at "barn helt eller delvis mangler funksjonell tale og har behov for alternativ og supplerende kommunikasjon, skal få og bruke egnede kommunikasjonsformer og nødvendig kommunikasjonsmidler i barnehagen". ASK kan være grafiske symboler, manuelle tegn som håndtegn eller annet som delvis eller helt erstatter, støtter eller stimulerer talen.

I Blomsterenga barnehage vil alle barn møte håndtegn og grafiske symboler som kommunikasjonsmiddel på alle avdelinger. Vi benytter grafiske symboler til alle barn og alle avdelinger har et tydelig språkmiljø med tilgjengelige symboler. Vår erfaring er at ASK gir god støtte for barn som lærer flere språk samtidig og vi ser at visuell støtte fremmer og stimulerer alle barns språkutvikling. Alle barn skal få god språkstimulering gjennom barnehagehverdagen, og alle barn skal delta i aktiviteter som fremmer kommunikasjon og helhetlig språkutvikling. *(Rammeplanen s. 23)*

Medvirkning og danning

Danning handler om at barn skal få være i et anerkjennende miljø i barnehagen der de får lov til å være nysgjerrige, søke ny kunnskap og tenke selv. De skal kunne stille spørsmål og tørre å si ifra på vegne av seg selv eller andre. Evnen til å utvikle god tenking krever at barn får motstand, gjerne i samtaler slik at de igjen lærer å gi motstand. De må få utfordringer til å utvikle ny kunnskap og erfaringer som gjør at de kan forstå nye sammenhenger. I vår barnehage skal barn ha dager med samspill, lek og utforsking sammen med andre barn og voksne. Voksne skal være med på å danne grunnlaget for at barn bygger en god selvfølelse. Barn skal tenke om seg selv "jeg er viktig, og andre tar meg på alvor". "Jeg er viktig i fellesskapet, jeg får muligheten til å bidra". Det fordrer voksne som ser verdien av å jobbe med relasjoner i et fellesskap.

Som voksne i Blomsterenga barnehage har vi alle et ansvar for å ta barns perspektiv, bare på denne måten har vi mulighet til å fange virkeligheten slik barn ser den. Dette betyr at barn må få møte voksne med evne og vilje til å lytte. De skal møte voksne som møter dem med oppriktig nysgjerrighet på hva barnet er, tenker og tror. Vi skal hele tiden se etter muligheter for å skape det "betydningsfulle tredje". I barnehagen skal barna få delta i beslutningsprosesser og utvikling av felles innhold. Barna skal støttes i å uttrykke synspunkter og skape mening i den verden de er en del av. Gjennom samspill, dialog, lek og utforsking skal barnehagen bidra til at barna utvikler kritisk tenkning, etisk vurderingsevne, evne til å yte motstand og handlingskompetanse, slik at de kan bidra til endringer. *(Rammeplanen s. 21)*

Dette betyr det for oss og slik jobber vi:

- ☆ Vi legger til rette for at barnas ulike uttrykk blir synliggjort i hverdagen ved å møte dem med oppriktig nysgjerrighet på hva barnet er, forstår, tenker og tror.
- ☆ Vi tar barna på alvor, ser barn som subjekt, et selvstendig individ med egne tanker og meninger.
- ☆ Vi skaper nysgjerrighet og legger til rette for å utforske i samtaler, lek og aktivitet.
- ☆ Barna skal oppleve at deres stemme er av betydning.
- ☆ Vi er gode rollemodeller.

Mangfold

Blomsterenga barnehage er en barnehage med et stort mangfold og vi er opptatt av at alle barna skal ha sin naturlige plass i barnegruppene. Vi legger stor vekt på fellesskapsfølelse for å skape tilhørighet og et felles vi i barnehagen vår. For eksempel markerer vi ulike høytider og tradisjoner med fellesarrangementer. Vi arbeider systematisk og målrettet med å legge til rette for at alle barna skal kunne delta på de ulike fellesarrangementene og i barnehagehverdagen uavhengig av kjønn, funksjonsnivå og etisk, kulturell og sosial bakgrunn. Alle barn skal være en del av barnehagens fellesskap.

I Blomsterenga barnehage skal det være rom og plass for alle og vi ser på forskjeller som en unik ressurs som barna kan ta med seg videre i livet som en kompetanse. Som gode rollemodeller ønsker vi å bevisstgjøre barna om at menneskelige likheter og ulikheter er med på å skape ulike kulturer. På den måten opparbeider barna seg kunnskaper og erfaringer som bidrar til en økt toleranse for forskjeller.

Trygge rammer skaper trygge barn. Vi er opptatt av at alle barna skal føle seg trygge i barnehagen og ha gode relasjoner til både barn og voksne, slik at de får muligheten til å være seg selv i møte med andre. Vi har alle noe å lære av hverandre, og med det ønsker vi å fremme barns naturlige nysgjerrighet og undring over de ulikheter og forskjeller som finnes. Blomsterenga barnehage er opptatt av at alle barna skal få erfaring med at det er flere måter å handle, leve, tenke og være på. Med utgangspunkt i barnegruppene og det enkeltes barns behov, er vi opptatt av å anerkjenne og samtidig fremme respekt for menneskeverdet og verdsette mangfold og gjensidig respekt for hverandre.

Samarbeid med foresatte

Samarbeidet mellom hjemmet og barnehagen skal alltid ha barnets beste som mål. Foresatte og barnehagens personale har et felles ansvar for barnets trivsel og utvikling. (*Rammeplanen s. 29*)

Dette betyr det for oss og slik jobber vi:

Barnehagen har utarbeidet egne rutiner for når barnet begynner i barnehagen. Barn og foreldre vil bli invitert til et møte i barnehagen på våren. I løpet av tilvenningsdagene setter pedagogisk leder av tid til en samtale med alle nye foreldre. Dette er en samtale som kan tas i uformelle omgivelser på avdelingen, eller om barnet er klar for det, på et annet rom. Det viktigste målet med samtalen er at foreldre og barnehage oppretter en første samtale og starter et samarbeid med barnets beste som felles mål. Samtalen skal bygge på hva foreldre mener er viktig informasjon om sitt barn i den første sårbare tiden i barnehagen så oppstarten blir så god som mulig for barn og foreldre. I utgangspunktet er det tenkt tre dager til tilvenning. Alle barn trenger tid på å bli trygge i barnehagen, men foreldre og ansatte vil stort sett oppleve at det går bra at foreldre går fra barnehagen etter disse tre dagene. Noen barn vil trenge mer tid.

Det er viktig med en tett dialog og at man hele tiden snakker sammen om hvordan barnet har det og hvordan det går. Barnehagen kan også avtale med foreldrene at man har kontakt gjennom telefon og tekstmeldinger i løpet av timene barnet er alene i barnehagen den først tiden.

- ☆ Det er barnets beste som ligger til grunn i alle handlinger og avgjørelser.
- ☆ Foresatte møter ansatte som legger vekt på gjensidig tillit og respekt.
- ☆ Vi jobber aktivt for å ha en åpen og trygg kommunikasjon der det skal være rom for konstruktive tilbakemeldinger.
- ☆ Foresatte skal ha medvirkning i planlegging og vurdering av barnehagens arbeid.
- ☆ Vi er til stede og imøtekommende i den daglige dialogen med fokus på det positive.

Foresatte skal tidligst mulig involveres i tiltak som berører deres barn. Barnehagen har eget FRU (foreldrerådsutvalg) hvor deltakere fra hver avdeling er med og representerer barnehagens foreldreråd. Mål og hensikt med et FRU er å sikre et godt samarbeid mellom barnehage og hjem (Barnehageloven §4)

Overgang fra hjem til barnehage

Når barnet begynner i barnehagen, skal personalet sørge for tett oppfølging den første tiden slik at barnet kan oppleve tilhørighet og trygghet til å leke, utforske og lære. (*Rammeplanen s. 33*)

Dette betyr det for oss og slik jobber vi:

- ☆ Vi er opptatt av å skape trygghet og relasjon til både barn og foresatte i tilvenningsperioden. Vi beregner minst 3 dager til oppstart. Sammen med foresatte avtaler vi hvordan vi på best mulig måte legger opp disse dagene. Hvis foresatte ønsker flere dager, er man velkommen til det.
- ☆ Vi informerer om at foresatte kan bruke uteplassen til lek i forkant av oppstart, for å bli kjent med området om man ønsker det.
- ☆ Vi er lydhøre ovenfor foresatte ved ulike spørsmål og viser at vi bryr oss.
- ☆ Vi er til stede og imøtekommende i den daglige dialogen med fokus på det positive.
- ☆ Vi tilbyr oppstartsamtale til de som ønsker det.

Overganger innad i barnehagen

Overganger skjer også innad i barnehagen. Personalet skal sørge for at barn og foresatte får tid og rom til å bli kjent med barna og personalet når de bytter barnegruppe. (*Rammeplanen s. 33*)

Barnet vil oppleve flere overganger i løpet av årene i barnehagen. Vi har utarbeidet rutiner for interne overganger i barnehagen. Og for alle barn som skal bytte avdeling når vi starter et nytt barnehageår, så vil overgangen starte med besøk til ny avdeling i juni/juli før barnehagen stenger for sommeren.

Vi inviterer til foreldremøte i løpet av våren året barnet fyller tre år og som skal over på storbarns avdeling. Fra småbarn til storbarn er en av de største overgangene i barnehagen. Noen foreldre vil kanskje trenge en samtale i løpet av august med ny pedagogisk leder, og det legger vi til rette for så de som ønsker det skal få mulighet til det.

Dette betyr det for oss og slik jobber vi:

- ☆ Vi sender ut informasjon/velkomstbrev til foresatte om den avdelingen barnet skal starte på.
- ☆ Barnet besøker den nye avdelingen i forkant av oppstart. Eks: besøk, deltagelse under måltid, deltagelse i samling, deltagelse i utelek, sammen med en trygg voksen.
- ☆ Pedagogene har overføringssamtaler med foresatte fra når det er klart hvilken avdeling barnet skal starte på.

Overgang fra barnehage til skole

Kommunen har en overordnet plan for samarbeidet og sammenheng barnehage, hjem og skole. Planen omfatter alle barn, foreldre, barnehager og skoler i Indre Østfold. Barnehagen skal i samarbeid med skolen legge til rette for barns overgang fra barnehage til skole. Dette skal skje i nært samarbeid med barnets hjem. For barn med spesielle behov blir overgangen til skolen særlig viktig. Det vil derfor bli gjennomført et ansvarsgruppe/samarbeidsmøte der skolen er invitert. Ut fra dette møtet legges en plan for en god overgang til skolen.

Barnehagen skal legge til rette for at de eldste barna har med seg erfaringer, kunnskaper og ferdigheter som gir dem et godt grunnlag og motivasjon for å begynne på skolen. Barnehagen skal bidra til at barna kan avslutte barnehagetiden på en god måte og møte skolen med nysgjerrighet og tro på egne evner. (*Rammeplanen s. 33 - 34*)

Dette betyr det for oss og slik jobber vi:

- ☆ Det gjennomføres foreldresamtale for førskolebarn på våren hvor foresatte signerer på samtykkeskjema.
- ☆ Det gjennomføres overføringssamtale ved behov.
- ☆ Det gjennomføres «bli-kjent» dag (er) i regi av skolene på våren.

Dokumentasjon og vurdering av pedagogisk arbeid

“Barnehagen skal være en pedagogisk virksomhet som skal planlegges og vurderes. Barn og foreldre har rett til medvirkning i disse prosessene. Målet med barnehagen som pedagogisk virksomhet, er å gi barna et tilrettelagt tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen” (Rammeplanen 2017).

Dokumentasjon blir pedagogisk når vi setter oss ned og reflekterer over og diskuterer det vi ser, hører og leser. Det handler om nye måter å gjøre ting på, at vi sammen får en forståelse for hvordan det vi gjør endrer seg (Bøe, Thoresen, 2017) og hvordan det får konsekvenser for det videre arbeidet i barnegruppene. Pedagogisk dokumentasjon er en måte å synliggjøre og kritisk granske sin egen praksis (Taguchi, 2015) for å utvikle og endre eksisterende praksis, og er en viktig innfallsvinkel på så å si alle områder i barnehagens virksomhet. Det vil være en arbeidsmetode som vi bruker når vi arbeider med inkluderende leke – og læringsmiljøer, lek, danning, omsorg, læring, mangfold, vennskap, fellesskap, språkmiljø, kommunikasjon, relasjoner i barnegruppene, ansattes relasjoner til barn, barns medvirkning og ulike prosjekter på avdelingene.

Gjennom en bevisst bruk av pedagogisk dokumentasjon vil vi få til en planlegging i personalgruppen knyttet opp mot barnegruppene på ulike måter ut ifra hvilken aldersgruppe man jobber med. Personalet må observere og reflektere sammen med barn og på de ulike møtearenaene de har. På denne måten vil det komme nye kunnskap som vil føre til nye handlinger. Dette er prosesser som foregår over tid og vil være gjentakende over tid.

I arbeidet med barna skal vi la alle få mulighet til å kommunisere sin kunnskap og dele erfaringer med resten av barnegruppa og til oss som ansatte. Dette kan være gjennom tegning, bilder, malerier, konstruksjoner og muntlig utsagn.

Barnehagen skal jevnlig vurdere det pedagogiske arbeidet. Hovedformålet med vurderingsarbeidet er å sikre at alle barn får et tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. Dokumentasjon av personalets arbeid synliggjør hvordan personalet arbeider for å oppfylle kravene i barnehageloven og rammeplanen. *(Rammeplanen s. 38 og 39)*

Dette betyr det for oss og slik jobber vi:

- ☆ Vi bruker refleksjon som verktøy.
- ☆ Gjennom observasjon kan det utledes spørsmål, interesser og fokus som gjennom dokumentasjon løftes frem og synliggjøres for andre.
- ☆ Vi benytter foto, film, tegning, formingsaktiviteter og samtaler med barna.
- ☆ Vi reflekterer og evaluerer på våre avdelingsmøter.

Progresjon

Progresjon i barnehagen innebærer at alle barna skal utvikle seg, lære og oppleve fremgang. Alle barn skal kunne oppleve progresjon i barnehagens innhold, og barnehagen skal legge til rette for at barn i alle aldersgrupper får varierte leke-, aktivitets- og læringsmuligheter. Personalet skal utvide og bygge videre på barnas interesser og gi barna varierte erfaringer og opplevelser. Barnehagen skal legge til rette for progresjon gjennom valg av pedagogisk innhold, arbeidsmåter, leker, materialer og utforming av fysisk miljø.

Barn skal få utfordringer tilpasset sine erfaringer, interesser, kunnskaper og ferdigheter. (*Rammeplanen s. 44*)

Dette betyr det for oss og slik jobber vi:

- ☆ Vi legger til rette for at barna kan lære å bli trygge i seg selv, få erfaringer og sette grenser.
- ☆ Vi oppmuntrer barna til å ta gode valg på egenhånd.
- ☆ Vi etterstreber at barna skal oppleve mestring.
- ☆ Vi har kunnskap om og tar i bruk ulike pedagogiske verktøy og arbeidsmåter.
- ☆ Vi har et bevisst forhold til tilrettelegging av det fysiske miljøet.
- ☆ Vi har et bevisst forhold til hvordan legge til rette for nye opplevelser og erfaringer.

Digital praksis

Rammeplanen sier at barnehagens digitale praksis skal bidra til barnas lek, kreativitet og læring. Ved å bruke digitale verktøy i det pedagogiske arbeidet skal vi støtte opp om barns læringsprosesser og bidra til å oppfylle rammeplanens føringer for et rikt og allsidig læringsmiljø for barn. Personalet skal utøve digital dømmekraft når det gjelder å søke informasjon og ha et bevisst forhold til opphavsrett og kildekritikk. Vi skal ivareta barnas personvern. Vi skal sammen med barna utforske og bruke digitale verktøy som en del av læring sammen med barn. Samtidig skal digitale verktøy brukes med omhu og ikke dominere som arbeidsmåte. Barnehagen skal utøve digital dømmekraft og bidra til at barna utvikler en begynnende etisk forståelse knyttet til digitale medier. (*Rammeplanen s. 44 og 43*)

Dette betyr det for oss og slik jobber vi:

- ☆ Personalet er bevisste på hva vi formidler til barna ved bruk av digitale midler som for eksempel kamera, Ipad og prosjektor.
- ☆ Vi bruker digitale verktøy som et lærende verktøy og lar barna få utforske dette under veiledning fra personalet.
- ☆ Vi legger til rette for at barna utforsker, leker, lærer og selv skaper noe gjennom digitale uttrykksformer.
- ☆ Vi utøver digital dømmekraft når det gjelder informasjonssøk, og har et bevisst forhold til opphavsrett og kilde kritikk og ivareta barnas personvern.

Blomsterenga barnehage er en lærende barnehage som til enhver tid skal reflektere over egne verdier, handlinger og holdninger. Vi er opptatt av at planer, rutiner og regler må vurderes og endres ved behov for å opprettholde kvalitet.

Vennskap og fellesskap

I barnehagen skal alle barn kunne erfare å være betydningsfulle for fellesskapet og å være i positivt samspill med barn og voksne. Barnehagen skal aktivt legge til rette for utvikling av vennskap og sosialt fellesskap. (*Rammeplanen s. 22 og 23*)

Alle barn deltar på alt som skjer på sin avdeling gjennom barnehagedagen, med likeverdig forventninger og tilrettelegging for aktiv deltagelse. Hvert enkelt barn skal tydelig verdsettes for sin personlighet, væremåte og meninger. Vi skal være med å fremheve hvert enkelt barn og samtidig hjelpe barn å se hverandre.

Vi skal møte hvert enkelt barn på ulike følelser som glede, sinne, sorg, engstelse, begeistring og forundring. Alle følelser er viktige og må anerkjennes og vises oppmerksomhet.

Vi som barnehage skal organisere barnehagedagen så ulike barn får leke sammen i mindre og større grupper. I alle de daglige rutinene på avdeling som måltid, håndvask, rydding til le og aktiviteter skal etterstrebe og gjennomføre dette i mindre grupper med fokus på fellesskap og tilhørighet. Slik vil barn få mulighet til å se hverandre og knytte kontakter som innbyr til lek med tull og tøys og imitasjon. Delt glede gir stolthet og mestring, og inspirerer til videre lek.

Dette betyr det for oss og slik jobber vi:

- ☆ Vi er opptatt av felles opplevelser som legger til rette for vennskap.
- ☆ Vi bidrar til at hvert enkelt barn kan føle seg betydningsfull i fellesskapet - gjøre barn attraktive overfor hverandre ved å trekke frem enkeltbarns kompetanse.

Vi jobber aktivt for å forebygge og stoppe diskriminering, utestenging, mobbing og samspill som utvikler seg uheldig. Vi jobber med sosial kompetanse i alle hverdagssituasjoner.